

Kalandok a Matterhornon, avagy hogyan ne másszunk hegyet

2003 júliusában elsősorban a Duforspitze megmászására érkeztünk Svájcba, a Matterhorn-túrát a kiváló időjárás miatt iktattam a „bemelegítő” programba. Az eredeti terv szerint az akklimatizáció után egyedül indultam volna a csúcsra, majd rövid pihenőt követően a Dufourra hárman, Nándor fiammal és Mónikával. Az induláskor végül Nándi úgy döntött, velem jön, a hármasban történő mászást azonban nem vállaltam, így Mónika a táborban maradt. Biztonsági okból a hivatásos vezetők is csak egyetlen mászót vezetnek, potom 1070 svájci frankért. A vezetők megfizetése még legmerészebb álmomban sem jött elő, célszerű viszont velük egyszerre mozogni, mert az északkeleti gerinc alsó labirintusában könnyű elvéteni az utat. Július 18-án el is indultunk Nándival a 3260 méteren fekvő Hörnli menedékház felé, ami a csúcstámadás alaptábora. Még délután megkerestük a beszállást; az mégis ciki lenne, ha másnap már a ház és a beszállás között eltévednénk. A mászót út kezdetét jelző Madonna-szobor mellett hatalmas tábla fogadott, rajta többnyelvű felirattal: "Kőomlás miatt az út lezárva." Most mi van? Reggel, Zermattban azt az információt kaptuk, hogy néhány napig valóban nem lehetett mászni, ezt megelőzően halálos baleset is történt, holnaptól viszont az út szabad lesz. Még igazán meglepetésre sem jutott időnk, amikor egy velünk érkező srác az útzárat a hó alá csapta és egyértelműen mutatta, az útvonal járható. A tábla visszakerült a menedékház sufnijába.

Reggel fél négy előtt, a vezetett mászókkal ébredtünk. A televíziós stáb, amelyik az előző délután helikopteren érkezett, minden mozdulatunkat követte. A vágónak bizonyára nem volt könnyű dolga, mert hosszú snittek készültek a beülőt próbáló, reggeliző, zsákjukban pakolászó mászókról ugyanúgy, mint a földön heverő kifűzött bakancsról. Ilyen korán sem időm, sem kedvem nem volt még reggelizni, gondoltam majd a 4000 méteren fekvő bivakházban tartok egy kis pihenőt.

A beszállás után a vezetett mászók úgy elindultak, mint a villám. Egy darabig próbáltunk a nyomukban haladni, de Nándi nem érezte túl jól magát. Korábbi négyezres mászásaink során mindig elég volt 2-3 nap akklimatizáció, most azonban már alig 3000 méter fölött fejfájásról, hányingerről panaszkodott. Igaz, a megelőző két túránk kicsit keményre sikerült és a nap is eléggé tűzött ránk az elmúlt napokban. Egy kiadós hányás után végül teljesen magához tért, minden panasa elmúlt és innen már jó tempóban haladtunk a 4000 méteren fekvő Solvay-Hütte felé. Feltehetően a korábbi kőomlások és a lezárás miatt legfeljebb 10-12 páros mozgott a hegyen, nagy részük le hagyott bennünket. A Solvay-ig aztán több problémánk már nem akadt, az út sem bizonyult nehéznek. A menedékházban Nándor úgy döntött, itt megvár, induljak tovább egyedül, ahogy korábban is terveztem. A helyzet persze azért annyival rosszabb volt, mint ha végig egyedül megyek, mert így a vezetett mászóktól alaposan lemaradtam. Bíztam benne, hogy a felső gerincszakasz valamivel egyértelműbb

lesz, mit a keleti fal alja és kisebb lesz az eltévedés veszélye. Az különösképpen nem izgatott, hogy mindenkin beülő van, rajtam pedig csak egy melles fityegett. Függetlenül barlangokban eleget beülőztem már, szabad mászáshoz elég kényelmetlennek tartom. Leesés ellen jobban véd, megcsúszás esetén azonban a melles is jól biztosít.

Éppen indultam felfelé, mikor két osztrák mászó, Thomas és Elmar a házhoz értek. Előző este együtt vacsoráztunk, és Thomas elmondta, most jár a hegyen harmadjára, jól tudja az utat. Nagyon megörültem, ez most kapóra jött. Vacsorára ugyan csak egy levest ettem, és hajnalban is reggeli nélkül indultam, most mégsem voltam éhes. A nap rendületlenül tűzött, felhőt alig láttunk, a magammal hozott folyadékot szinte mind megittam, de az ételt nem kívántam. Az osztrákok a lassú, de biztonságos mászást részesítették előnyben. Az út egyértelműnek tűnt, általában én haladtam elől, biztosítás nélkül, aztán egy csomót vártam rájuk, egy meredekebb szikla tetejére érve azonban úgy látszott, zsákutcába jutottam. Thomasék jóval alattam dél felé harántoltak. Kellott nekem rohanni, most mehetek vissza! Jobb lesz inkább mögöttük haladni, visszafelé úgymint szükségünk lesz Nándival rájuk, hogy mutassák az utat. Kisvártatva újra ott álltunk azon a sziklán, amiről éppen lemásztam, az út mégis erre vezetett. Jeges, havas szakasszal csak közvetlenül a csúcs alatt találkoztunk, itt azonban jól jött az osztrákok 50 méteres kötele, ami eddig csak lassította a haladást. A tereptől függően hol kibontották, hol feltekerték, én pedig közben vártam rájuk. A jeges szakasz a napsütésben olyan vészjóslóan csillogott, hogy a hágóvas és a jégcsákány használata ellenére rábiztosítottam a kötelükre.

A csúcson Szent Bernát szobra fogadott. A menthoni származású, Aostában tevékenykedő szerzetes már a XI. században menedékházat létesített a később róla elnevezett hágó lábánál az Alpokon áthaladó zarándokok számára. Menthoni Bernátot a XVII. században avatták szentté, majd 1923-ban XI. Pius pápa révén vált a hegymászók védőszentjévé. A menedékházban kezdték egyébként az 1750-es évektől kísérő, később mentőkutyának kiképezni tibeti dog leszármazottaiból a mai bernáthegyi fajtát, így a szerzetes neve nem csak a hegymászással, hanem ezzel a nagy testű barátságos állattal, Svájc egyik jelképével is összefonódik.

A Matterhorn 4478 méteres csúcsa nem egy pont, hanem egy hosszú gerinc, néhány méterrel a gerinc alatt látható az említett szobor, a legmagasabbnak tűnő hókupacon pedig néhány imazászlót találtunk. Rólam a szobor mellett, az osztrákokról pedig az imazászlóknál készült a csúcsfotó, majd átsétáltunk az olasz oldalra. Már elmúlt dél és egy teremtett lélek sem volt a csúcson. Thomasék nem siettek. Nézelődtek, pihentek, múltatták az időt, pedig ugye tudjuk: a csúcs van félúton! Nem akartam egyedül indulni, mire felértünk már végül is egy csapatot alkottunk. Lefelé a kötélbiztosítással elég gyorsan haladtunk, Nándi már így is szétunta magát a pici bivakházban. Az állandó, ha kell, ha nem biztosítás innen inkább már lassított, de szépen haladtunk lefelé. Egyszer az osztrákok jól beereszkedtek a keleti falba, mi visszamásztunk és meg

is találtuk a helyes utat. Hiába kiabáltunk, nem akartak feljebb mászni. Sokáig egymással párhuzamosan haladtunk, majd végül a két út összefutott. Ekkor még semmi rosszra nem gondoltunk. Amikor a keleti falból az északkeleti gerincre értünk, már látszott a Hörnli-Hütte. A ház tízig van nyitva, Thomas úgy vélte, addig vígan leérünk. Megbeszéltünk egy sörözést, ami lassan aktuális lett volna, mivel délre elfogyott az összes folyadékunk és Nándi is mindent megivott a Solvay-ban várakozva. Ennivalóm ugyan maradt, de reggelizni és ebédelni sem kedvem, sem időm nem volt, folyadék nélkül pedig sonkát enni valahogy nem az igazi. Bekaptam három szőlőcukrot, víz nélkül az is nagy élmény volt! Az út itt-ott bevezetett a keleti falba, és a leírásból tudtam, ez az a hely, ahol nem szabad eltévedni. Próbáltunk a gerinc felé tendálni, de Thomas talált egy nittet, bekötötte a kötelét és leereszkedett. Szóltam, itt inkább felfelé kellene menni, de csak nem indult el, így utána mentünk. Lapos párkányon találtuk magunkat, és még mielőtt szétnéztünk volna, hogyan tovább, Thomas kihúzta a dupla kötelet a felettünk 20 méterre lévő nittfűlből. Eddig nagyon biztonságosan mászott, ez volt az első komoly hiba, amit elkövetett. Lassan kezdett sötétedni. Hát ma már nem hogy sört, de vizet sem fogunk inni, és a reggelihez és ebédhez hasonlóan a vacsora is elmarad. Még szerencse, hogy Nándi a Solvay-ban a batyuból megebédelt, míg mi a csúcson voltunk. Thomas azt javasolta, bivakoljunk a párkányon, ami nem volt túlságosan az ínyemre, Nándi pedig hallani sem akart róla. A Hörnli-Hüttétől legfeljebb egy órányira voltunk, ha nem ereszkedünk le ide, mindjárt ott lennénk.

A párkányról elég nehéz volt a lemászás, utána azonban a gerinc felé haladva rátaláltunk egy fix kötéltre, amin reggel felfelé másztunk. Már besötétedett, de a fejlámpa fényénél jól haladtunk. Légvonalban még nem voltunk messze az osztrákoktól, akik átkiabáltak, hogy nem jönnek tovább, elfáradtak, ott éjszakáznak. A fal alján kopott turistajeleket vettünk észre, hol azt követtük, hol más árulkodó nyomokat, mint csokipapír vagy cipőfűződarab. Az északkeleti út fényképen nézve egy éles gerinc, ahol eltévedni lehetetlen, a valóságban azonban elsősorban a fal alja valóságos labirintus. Tíz óra lett. Amikor épp kiértünk a gerincre láttuk, amint a menedékház fényei kialudtak. Most már kár sietni! Egy darabig még követtük a nyomokat, majd amikor nem voltunk biztosak, merre menjünk, mi is a bivak mellett döntöttünk. Hálósákunk ugyan nem volt, de szükségünk sem volt rá, az óra hőmérője 8°C-ot mutatott. Egy biztonságos sziklaeresz alatt kikötöttük magunkat és a hátizsákokat, az egyik kabátot leterítettük, a másikkal takaróztunk. Úgy terveztük, a hajnalban felfelé indulók lámpafényét követve már pillanatok alatt leérünk a menedékházba.

Aki nem éjszakázott a Matterhornon nem ismeri igazán a hegyet! Omladékkal ugyan szélteben hosszában találkozunk, de hogy az omlás milyen intenzív, az csak az éjszaka csendjében derül ki igazán. Az egész napi mászás és éhezés, a félnapi szomjazás és az eltévedés ellenére jól éreztem magam, még csak fáradt sem voltam. Nándi hamar elaludt, próbáltam én is aludni, de ebből

inkább csak szendergés lett. Az állandó kóomlás miatt sokszor felültem, szétnéztem, mindig azt hittem, már itt járnak a hajnali mászók, pedig a hangok eléggé távolról jöttek. A sziklaeresz alatt teljes biztonságban voltunk. Amikor fel-felébredtem, hosszan hallgattam a kövek ropogását. Nem félelmet, inkább tiszteletet éreztem a természet ereje és nagysága iránt, valami hasonlót, mint amit egy teljesen más közegben, a Karib-tenger mélyén éltem át, amikor először pillantottam meg a korallszirtek között úszkáló és a bűvárokra ügyet sem vető több méteres szirti cápákat.

Fél négykor keltünk, és mire összeraktuk a felszerelésünket megjelentek a távolban az első fejlámpák. Innen már minden úgy alakult, ahogy terveztük. Az út alsó szakasza technikailag könnyű, nehézség csak akkor lépne fel, ha bekeverednénk a meredek, omladékos keleti falba. A felfelé haladók vonalát követve pillanatok alatt a Hörnli-Hüttében illetve az itt hagyott italos palackjaink közelében voltunk. Nándi még aludt egyet én pedig megehettem végre a tegnapi reggelimet, a jól megérdemelt sonkát. Reggel indultunk tovább a Schwarzsee irányába, itt is az első kocsmába, majd "levonóval" Zermattba, ahol az összes kútnál megálltunk. Már dél lett, mire leértünk Täsch-be, a kempingbe, ahová eredetileg előző este, de a módosított terv szerint is reggel kellett volna érkezni. Mónika már nem tudta elképzelni, mi történt, de úgy tűnt, örül, hogy a Dufourspitzére nem kell egyedül mennie.